

ÎNCHEIERE

07 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul societății pe acțiuni „Termoelectrica”, Natalia Revencu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Termoelectrica” împotriva Direcției Educație, Tineret și Sport, sectorul Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei și dobînzii de întîrziere,

c o n s t a t ă:

La 07 octombrie 2015, societatea pe acțiuni „Termoelectrica” (în continuare – „Termoelectrica” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Educație, Tineret și Sport, sectorul Rîșcani, mun. Chișinău (în continuare – Direcția Educație, Tineret și Sport) cu privire la încasarea datoriei și dobînzii de întîrziere.

În motivarea acțiunii a invocat că în baza contractului nr. 386 din 01 februarie 2009 de livrare a energiei termice în apă caldă, încheiat cu Direcția Educație, Tineret și Sport, ultima și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate.

Susține că din cauza neonorării obligațiilor contractuale manifestate prin neachitarea bonurilor de plată pentru consumul de energie termică, pîrîtul a acumulat o datorie în sumă de 7692416,91 de lei pentru perioada de consum 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2015, fiind calculată și dobînda de întîrziere în sumă de 889146,13 lei pentru perioada de 01 martie 2015 – 24 septembrie 2015.

Menționează că a adresat pîrîtului reclamația nr. 79/2921 din 26 iunie 2015, însă ultimul a lăsat fără examinare.

În urma modificării quantumului pretențiilor, solicită încasarea de la Direcția Educației, Tineret și Sport suma de 402137,23 de lei cu titlu de dobînda de întîrziere și taxa de stat în mărime de 50000 de lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 13 iunie 2016 s-a admis acțiunea și s-a încasat de la Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Rîșcani în beneficiul „Termoelectrica” SA dobînda de întîrziere în mărime de 402137,23 de lei și cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în sumă de 50000 de lei.

În susținerea poziției prima instanță a reținut că pîrîtul nu și-a onorat obligațiile

contractuale, însă de către reclamant a fost prezentată informația privind achitarea parțială a datoriilor pentru energia termică în apă, suma datoriei fiind micșorată pînă la 402137,23 de lei, care reprezintă dobînda de întîrziere pentru sumele achitate în perioada 02 decembrie 2014 – 08 iunie 2016.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017 s-a admis apelul declarat de Direcția Educație, Tineret și Sport sectorul Rîșcani, mun. Chișinău. S-a casat hotărîrea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 13 iunie 2016 și s-a emis o nouă hotărîre prin care s-au respins ca neîntemeiate pretențiile înaintate de „Termoelectrica” SA împotriva Direcției Educației, Tineret și Sport sectorul Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la încasarea dobînzii de întîrziere în mărime de 402137,23 lei. S-a încasat din contul bugetului de stat în beneficiul „Termoelectrica” SA cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în mărime 50000 de lei.

În motivarea poziției instanța de apel a reținut că Direcția Educație, Tineret și Sport este o instituție finanțată din bugetul de stat și nu are surse financiare proprii, acesteia nu-i pot fi calculate dobînzii de întîrziere pentru neachitarea în termen a serviciilor prestate de „Termoelectrica” SA, or la rîndul său, ultimei nu i se calculează și nu se încasează de către organul fiscal majorări de întîrziere sau penalități pe perioada existenței datoriei instituțiilor bugetare.

La fel, instanța de apel a mai reținut că Direcția Educație, Tineret și Sport fiind o instituție publică, este scutită de la plata taxei de stat, iar în temeiul art. 98 din Codul de procedură civilă, a dispus compensarea de la bugetul de stat a cheltuielilor în sumă de 50000 de lei suportate de „Termoelectrica” SA la judecarea cauzei.

La 31 mai 2017 reprezentantul „Termoelectrica” SA, Natalia Revencu a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat motivele de fapt ale cauzei, menționînd că instanța de apel a aplicat și interpretat eronat normele de drept material.

Consideră, că prevederile art. 619 din Codul civil urmau a fi aplicate în speță, întrucît obligația principală nu a fost stinsă prin forță majoră sau lipsa vinovăției intimatului, referindu-se la dispozițiile art. 602 și art. 663 din Codul civil.

Susține, că au fost aplicate eronat dispozițiile art. 228 alin. (9) din Codul fiscal, deoarece relațiile contractuale dintre recurent și intimat sunt reglementate de dreptul civil și procesual-civil, invocînd practica națională și explicațiile din hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.9 din 24 decembrie 2010 privind aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întîrziere sau executare necorespunzătoare a obligațiilor pecuniare, cu excepția celor izvorîte din contractul de credit bancar sau împrumut.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Potrivit art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul constată că din materialele cauzei nu se poate desprinde momentul comunicării recurentului deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017 (f.d.98-102), însă aceasta a fost expediată părților prin scrisoare de însoțire nr.4008-4 din 03 aprilie 2017 (f.d.103), iar recursul a fost declarat la 31 mai 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe cererea de recurs (f.d.104-109). Prin urmare, calea de atac se consideră exercitată în termen.

Alegațiile invocate în recurs precum că, prevederile art. 619 din Codul civil urmau a fi aplicate în speță, întrucît obligația principală nu a fost stinsă prin forță majoră sau lipsa vinovăției intimatului, referindu-se la dispozițiile art. 602 și art. 663 din Codul civil, nu pot fi reținute, deoarece obligația contractuală a fost stinsă benevol prin executare, iar dispozițiile art. 602 alin. (1) din Codul civil, care prevede că în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă, instituie răspunderea civilă contractuală în cazul neexecutării obligației, or

potrivit informației cu privire la volumele facturate și sumele achitate pentru energia termică (f.d.41), obligația contractuală între părți a fost stinsă prin executare.

Dispozițiile art. 663 din Codul civil prevede instituția de stingere a obligației, or în speță obligația a fost stinsă prin executare în sensul art. 642 alin. (2) din Codul civil care prevede că, dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitățile ori să repare prejudiciul.

Cu referire la cele invocate în recurs precum că au fost aplicate eronat dispozițiile art. 228 alin. (9) din Codul fiscal, deoarece relațiile contractuale dintre recurent și intimat sunt reglementate de dreptul civil și procesual-civil, instanța de recurs menționează că Codul fiscal, stabilește *inter alia* statutul juridic al contribuabililor, iar în conformitate cu art. 228 alin. (9) din aceeași lege prevede că, contribuabilii pentru care, potrivit alin.(5) lit.b), nu se aplică (nu se calculează) majorări de întârziere (penalități) nu vor calcula penalități instituțiilor publice finanțate de la buget pentru neefectuarea în termen a plăților pentru mărfuri și servicii în limitele bugetelor aprobate. Astfel, autorităților publice finanțate de la buget nu le pot fi calculate dobânzi de întârziere.

Mai mult, hotărârile Plenului Curții Supreme de Justiție reprezintă evaluări ale practicii judiciare existente și aserțiuni cu privire la modul de punere în aplicare a legii, avînd caracter consultativ și nu pot constitui baza formală a hotărîrilor judecătorești, pentru că nu sunt izvor oficial de drept, iar practica națională evocată nu denotă poziția instanței supreme, or potrivit art. 1 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr. 789 din 26 martie 1996, Curtea Supremă de Justiție este instanța judecătorească supremă care asigură aplicarea corectă și uniformă a legislației de către toate instanțele judecătorești, soluționarea litigiilor apărute în cadrul aplicării legilor, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs în esența lor constituie o interpretare a normelor de drept efectuată de reprezentantul recurentului care nu poate fi pusă la baza recursului, însă acestea au fost deja supuse examinării minuțioase și aprecierii juste de către instanța de apel prin prisma art. 130 și 139 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art. 118 din aceeași lege, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și respectiv nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs, iar instanța de apel a interpretat elocvent și a aplicat corect normele de drept incident speței, prin prisma circumstanțelor importante ale cauzei.

Completul concluzionează că, din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, deoarece recursul devolvează exclusiv circumstanțe de drept ale pricinii.

Astfel, instanța de recurs notează că, reprezentantul recurentului nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că „... art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul, că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432

alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul „Termoelectrica” SA, Natalia Revencu, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de reprezentantul „Termoelectrica” SA, Natalia Revencu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță